

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมเพื่อเสริมสร้างภูมิปัญญาของประชาชน ในชุมชนตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์
ผู้วิจัย	: พระอธิการชราวุฒิ วุฑฒิกโก (สิทธิปัญญา)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระโกศยเจติยารักษ์,ดร. ป.ธ ๓, พธ.บ,กศ.ม.,Ph.D. : รศ.พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์ ป.กศ สูง คบ, กศ.ม.
วันที่สำเร็จการศึกษา	: ๑๗/มีนาคม/๒๕๕๘

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาภูมิปัญญาของประชาชนในชุมชนตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ๒) เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างภูมิปัญญาตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ๓) เพื่อศึกษาการประยุกต์หลักพุทธธรรมในการเสริมสร้างภูมิปัญญาของชุมชนตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมุ่งศึกษาข้อมูลจากหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาเถรวาทและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในชุมชนตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ และการจัดกลุ่มเสวนา แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผล เขียนแบบบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า

ภูมิปัญญา คือ องค์ความรู้ที่สั่งสมและสืบทอดต่อกันมา เป็นภูมิปัญญาที่ได้จากบรรพบุรุษ ที่ถ่ายทอดมาให้ลูกหลานและได้ประสบการณ์เรียนรู้ ตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นหมู่บ้านที่มีความอุดมสมบูรณ์ทั้งน้ำและพื้นดินที่ใช้ในการเพาะปลูก ทำนาทำไร่ จึงทำให้มีความอุดมสมบูรณ์และเป็นประโยชน์ต่อการทำการเกษตรกรรมแก่ชาวตำบลน้ำริดเป็นอย่างมาก ภูมิปัญญาของตำบลน้ำริดเป็นการสั่งสมความรู้ในการประกอบอาชีพด้านกสิกรรมมานาน ทำให้เกิดภูมิปัญญาที่สามารถสร้างงานสร้างเศรษฐกิจ และทำให้มีรายได้เข้ามาในชุมชนตำบลน้ำริด ภูมิปัญญาในตำบลน้ำริด ได้แก่ ๑. ภูมิปัญญาในด้านการทอผ้า ๒. ภูมิปัญญาในด้านการผลิตข้าวกล้อง ๓. ภูมิปัญญาด้านการจักสาน ๔. ภูมิปัญญาด้านการตีเหล็ก (มีด, พร้า)

หลักธรรมที่ประชาชนนำมาใช้ในการเสริมสร้างภูมิปัญญาของตำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ คือ ๑. หลักธรรมสันโดษ เป็นการเสริมสร้างให้ประชาชนในตำบลน้ำริดได้มีอาชีพมีรายได้มีการอยู่ดีกินดีมีความพอเพียงในในความเป็นอยู่และมีความสุขมีการพัฒนาตน ครอบครัว และชุมชน เมื่อได้นำมาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาแล้วพบว่าผู้ผลิตสามารถช่วยเหลือตัวเองได้ไม่เดือดร้อนทำให้ครอบครัวมีความสุขปราศจากภาระหนี้สิน ๒. หลักการทวิภูมิมักตลประโยชน์ เป็นหลักธรรมที่สามารถอาศัยความขยันหมั่นเพียรใช้ได้กับภูมิปัญญาเพราะการทำงานด้านนี้ต้องอาศัยความอดทนในงานที่ทำหมั่นอดออมประหยัดและรู้จักรักษาทรัพย์ และการใช้จ่ายทรัพย์ที่หามาได้ทำให้ครอบครัว ไม่เดือดร้อน รู้จักคบคนดีเป็นกัลยามิตร และสามารถสร้างฐานะให้มั่นคงได้ ๓. หลักธรรมในการพึ่งตนเอง เป็นหลักธรรมที่ พุทธศาสนาสอนให้เราพึ่งตนเองโดยไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับใครสามารถสร้างตนเองได้ โดยไม่เดือดร้อน

ใช้ชีวิตแบบเรียบง่ายซึ่งหลักธรรมข้อนี้ไปตรงกับทฤษฎีของตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงได้ให้แนวทางแห่งการปฏิบัติแก่ประชาชนและพระองค์ท่านได้ส่งเสริมด้านนี้มาตลอดผู้นำเอาแนวทางแล้วมาปฏิบัติสามารถให้เห็นผลได้ตามเป็นจริง

หลักพุทธธรรมเมื่อนำมาประยุกต์ใช้กับภูมิปัญญาดำบลน้ำริด อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ทำให้ความเป็นอยู่ในการดำรงชีพของประชาชนในตำบลน้ำริด มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้ เกิดความรักความหวงแหนและสืบทอดภูมิปัญญาของบรรพบุรุษไว้ให้ลูกให้หลานสำหรับดำรงชีพสืบต่อไป โดยได้น้อมนำเอาทฤษฎีขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักในการส่งเสริมการประกอบอาชีพด้วยการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นควบคู่กันไป

Dissertation Title : An Application of Buddhadhamma Principle for Enhancement of People's Wisdom in Namrid Sub-district Community, Muang District, Uttaradit Province

Researcher : Phra-athikanCharawuth Vuttiko (Sittipanya)

Degree : Master of Art (Buddhist Studies)

Dissertation Supervisory Committee

: Phra Kosajetiyarak, Pali IV, B.A. ,M.Ed., Ph.D.

: Assoc. Prof. Phoonsrap Ketveerapong, B.Ed., M.Ed.

Date of Graduation : March 17, 2015

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the people's wisdom in Namrid Sub-district community, Muang District, Uttaradit Province, 2) to study the Buddhadhamma principles for enhancement the wisdom in Namrid Sub-district community, Muang District, Uttaradit Province and 3) to study the application of Buddhadhamma principle for enhancement the people's wisdom in Namrid Sub-district community, Muang District, Uttaradit Province. This study is a documentary and qualitative research. The collect data studied from the Dhamma principle in Theravāda Buddhism and the local wisdom in Namrid Sub-district community, Muang District, Uttaradit Province and focusing group discussion. The obtained data was summarized and written in descriptive details.

The results of research are found that: the wisdom is the body of knowledge which has accumulated and inherited from grandfather that is thought to progeny and they also have got new learning experience in this thing. Namrid Sub-District is rich land the surface of water and ground for doing agriculture which is benefit to cultivate of people in this area very much. The people's wisdom in this area has accumulated the knowledge on agriculture side for a long time. This wisdom can create work, economy and income for people in community of Namrid Sub-district. The wisdoms in Namrid Sub-district are weaving, brown rice, basketwork and blacksmith.

The application of Buddhadhamma principle for enhancement the wisdom in Namrid Sub-district community, Muang District, Uttaradit Province can be divided into 3 aspects namely: 1) Santu^{tt}hi is contentment that is a Dhamma principle for people's enhancement to has occupation in the Namrid community, increasing income and a sustainable well-being. They also could develop themselves, their family and community. The people in Namrid Sub-district community, Muang District, Uttaradit Province have applied the wisdom that is found that the manufacture could help by themselves, make their family happy and without the liability. 2) Di^{tt}hadhammikatta-

dhamma is virtues conducive to benefit in the present that could application with the wisdom by using **Uttānasampadā** is achievement of diligent, **Ārakkhasampadā** is achievement of protection, **Kalyāṇamittatā** is association with good people and **Samajīvitā** is living economically. 3) Self-dependence principle. 3) Self-dependence is the Dhamma principle which the Buddhism has taught us to know how to depend on ourselves without making trouble to anyone. One should know how to live for simple life, without making trouble to him and the others. This Dhamma principle is corresponded with His Majesty the King's theory of self-economic philosophy. That is to say, HM the king has best owed this theory to people and supported the application of this idea among his people. Therefore, those who bring this theory to apply and practice will actually obtain the outcome as evidence.

The results of the application of Buddhaddhamma principle for enhancement the people's wisdom in Namrid Sub-district community, Muang district, Uttaradit province is found that the people in Namrid sub-district community have improved their well-being , made them loved and jealousy their local wisdom. They are willing to preserve and pass on the local wisdom of their ancestors for the next generations of people for leading a happy life as long as they could. In addition, the Namrid sub-district community is still use the HM the king's theory of self-economic philosophy to be guideline for making a living along with using the local wisdom together.